

Aşağıdaki sorularımın T.C. Ticaret Bakanı Sn. Ömer BOLAT tarafından Anayasanın 98'inci, Meclis İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla arz ederim. ~

Deniz YAVUZ YILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Bankalar tarafından mevduat müşterilerini çekmek amacıyla yüksek faiz oranları öne çıkaran çeşitli kampanyalar düzenlenmektedir. Ancak yüksek faiz vaat eden bazı bankaların, ilan ettikleri faiz oranından yararlanabilmek için müşterilerin mevduatlarının belirli bir bölümünü faiz işletilmeyen veya daha düşük getirili vadesiz hesaplarda tutmalarını şart koştukları görülmektedir.

Örneğin 1 milyon TL'si bulunan bir tüketiciye yüzde 46 faiz oranı sunulurken 200 bin TL'nin vadesiz hesapta tutulmasının zorunlu kılınmaktadır. Böylelikle, bankanın vadettiği yüzde 46 faiz oranı gerçekte tüketicinin 1 milyon TL'sine değil, yalnızca 800 bin TL'sine uygulanmaktadır. Dolayısıyla tüketicinin elde ettiği fiili toplam getiri, reklam ve tanıtımlarda öne çıkarılan faiz oranından önemli ölçüde düşük olabilmektedir. Söz konusu şart nedeniyle ilan edilen yüksek "manşet faiz oranı" kâğıt üzerinde kalmaktadır. Hatta bazı durumlarda, ilk bakışta daha düşük faiz oranı sunan başka bir bankada mevduatın tamamının faizli hesapta değerlendirilmesi, "yüksek faiz" ilan eden bankadaki toplam getiriden daha avantajlı olabilmektedir.

Bu durum, finansal ürünlerde faiz oranının nasıl sunulduğu, kampanya koşullarının tüketici tarafından ne ölçüde görünür ve anlaşılır biçimde olduğu ve ilan edilen faiz oranının tüketicinin toplam parasına ilişkin gerçek getiriye ne ölçüde yansıttığı konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Özellikle finansal okuryazarlığı sınırlı tüketiciler açısından yalnızca yüksek faiz oranının büyük ve dikkat çekici biçimde öne çıkarılması, buna karşılık vadesizde tutulması gereken tutar ve bunun toplam getiriye etkisinin ikincil biçimde örtülü şekilde sunulması, tüketicinin ekonomik kararını etkileyebilecek nitelikte olmaktadır.

Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği ile Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca; ortalama tüketicinin algısını saptıran, karmaşık hesaplama yöntemleriyle maliyet gizleyen ve yanıltıcı bilgi sunan uygulamalar haksız ticari uygulama niteliğindedir. Bankaların bu örtülü şartlarla sıfır maliyetli kaynak sağlaması, özellikle finansal okuryazarlığı düşük vatandaşların mağduriyetine ve haksız kazançlar oluşumuna yol açmaktadır.

25.09.2026

Bu bağlamda;

1. Tüketicinin mevduatının bir bölümünü faizsiz veya daha düşük getirili vadesiz hesapta tutmaya zorlayan ürünlerde, reklamda öne çıkarılan faiz oranının tüketicide mevduatının tamamının söz konusu faiz oranından değerlendirildiği yönünde yanıltıcı bir izlenim oluşturup oluşturmadığı Bakanlığınızca incelenmekte midir?
2. Bankaların bu tür mevduat ürünlerine ilişkin reklam ve tanıtımları, Ticaret Bakanlığı Reklam Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) veya diğer ilgili kurumlar tarafından tüketicinin yanıltılması bakımından denetlenmekte midir?
3. Son beş yıl içerisinde, yüksek faiz oranı ilan edilmesine karşın vadesiz hesapta tutulması gereken tutar, faiz koşulları veya benzeri şartların yeterince açık belirtilmemesi nedeniyle bankalar hakkında BDDK, Reklam Kurulu veya diğer kamu kurumlarına kaç adet şikâyet başvurusu yapılmıştır? Bu başvuruların kaçında inceleme - idari işlem uygulanmıştır?
4. Bankaların mevduat ürünlerini karşılaştıran tüketicilerin yalnızca ilan edilen faiz oranına değil, toplam yatırılan tutar üzerinden elde edecekleri gerçek net getiriye göre karşılaştırma yapabilmelerini sağlamak amacıyla anlaşılır ve standart bir bilgilendirme formatı oluşturulması planlanmakta mıdır?
5. Bankaların, örneğin “%X faiz” şeklindeki reklam bilgilerinin hemen yanında, aynı büyüklük ve şekilde “Bu faiz oranı mevduatınızın tamamına uygulanmamaktadır; X TL paranız vadesiz hesapta tutulacaktır ve toplam paranızın gerçek efektif getirisi %X faiz oranı üzerinden olacaktır” şeklinde açık ve standart bir bilgilendirme yapımları yönünde düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
6. Tüketicilerin bankaların mevduat ürünlerini “ilan edilen faiz oranı” yerine “toplam para üzerinden gerçek net getiri” kriterine göre karşılaştırabilmelerini sağlayacak merkezi ve kamuya açık bir karşılaştırma platformu oluşturulması düşünülmekte midir?
7. Kamuoyunda “yüksek faiz” algısı oluşturularak müşteri çekilmesi, ancak mevduatın bir bölümünün faiz dışında bırakılması suretiyle tüketicinin gerçekte ilan edilenden daha düşük getiri elde etmesi ihtimalinin önüne geçilmesi amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?